

Hakim û Sê Keçik

Wey La Miro!

Hakim, û wezîr rojekê daketin seyranmîgê, di nav beçan de.

Nêrîn ko sê keçik hene ji xwe re dolabê dirêsin. Hakim ji wezîr re got: Emê xwe vesêrin, binêrin be, ev qîz çî ji hev re dibêjin. Keçka wezîr yek jê, yek keçka qadî ye, û a sîsiya keçka gavanê bajêr e.

Nêrîn, keçka wezîr ji hevalên di xwe re got: go heke hakimê bajarê me ez bikirima, minê jê re mexfûrek çekirina ko hindurê mala xwe, hemî pêrastana, û derenceyêd mala xwe, heya bi hewşê...

Keçka qadî got, go: heger ez bikirima, minê jêre balafîrek çekirina ko ew û miclîsa xwe tê de siwar bibûna; kî jan dera ko dilê wan bixwesta, biçûna û bihatana...

Keçka gavan got: heger ez bikirima minê jê re du zaro b'antna, yek qîz û yek lawik, her avdak ji porê wan yek zîv û yek zêr; û hakim dengê wan dibihîsin.

Hakim û wezîr vegeyriyan mala xwe, û hakim ji wezîrê xwe re got: here keçka xwe ji mi re bine.

Wezîr keçka xwe ji hakim re anî û mehra wêna li xwe birî; êvarê gava çû cem qîzîkê; jê re got: tu li ser soza xwe yî an na?

Keçikê jê re got: çî soz e! go: te di nav beçan de got: heke hakim min bike, ezê jê re mexfûrekê çekim?

Keçikê go: mi derew ji xwe re kirî! Ez çî zanim mexfûra çekim. Keçka qadî jî, bi vî hawayî.

Keçka gavan anî ji xwe re û jê re got: tu li ser soza xwe ye! Keçikê got: heke Xwedê bide, ez li ser soza xwe me.

Sala wê qediya, Xwedê teala du zaro dan keçka gavên; kesê din li cem wê tu ne, her du hewiyên wê pê ve.

Gava her du hewiyên wê dîna, ko keçka gavên soza xwe bi cih anî, pir jê qehîrîna, çûn du cewrik anî û danîna ber wê, her du zarokên wê veqartin. Sindoqek anî, her du zaro xistin Sindoq li wan girtin, qîr û zift kirin û avêtin behrê.

Çûn ji hakim re gotin: va jina te du cewrik jê re bûne.

Hakim pir qehîrî, û çermekî gamêşî anî û jinik xist nav vî çermî û danî ser cadê û emîr daye ser bajêr. Heçî here û heçî bê tîfkê bidin wê jînkê. Di bajarê jin de, yekî masîvanek heye, carekî nêrî ko sindoqek bi ser avê re tê; ev sindoq anî û hat cem pîra diya xwe û jê re got: Xwedê da me. Gava sindoq vekirin, nêrî ko du zarok tê de ne.

Her yekî tiliya xwe xistiye devê ê din, û dâmîjin. Lawik û pîra diya xwe man ecêbmayî li wan zarokan.

Ji diya xwe re got: êdî tu karî tu ne kî, çavê te li van zaroka be. Ev zaro li cem pîrê mezin bûn, navê lawik danîne Ferzen-

de, û navê keçikê danîne Gulçîçek.

Heyanî ko mezin bûne, emrê wan bû deh sal, her du li hev rûniştine û dibêjin: çawan bavê me tu ne, em ji pîrê re dibêjin yadê, û ji lawê wêna re jî dibêjin yabo... bavê me kî ye, divê em seh bikin...

Çûn, cem pîrê, her du û jê re gotin: yadê, ji me re rast bêje, bê bavê me kî ye?

Pîrê ji wan re got: ya rastî, ez nizanîm; lawê min çû bû masîvaniyê, û nêrî ko sendûqê, bi ser avê re tê; û hon her du tê de bûn, em nizanîm bavê we kî ye; hon dixwazin li cem me bimînin, hon dixwazin herin!... Ferzende jê re got: pîrê, t'aba xwe li me helal bike, emê herin!

Her du, Ferzende û Gulçîçek rabûn û bi dinyayê de meşîyan; ketin Kerbela, hatin ber çemêkî mezin, nêrîn ko qesrek li ber çem heye; û wî alî çem, bajarekî mezin heye.

Nêrîn ko qesir vala ye, banî ketin qesrê, ev û xweha xwe tê de man, mişwarek xurt di vê qesrê de wextê xwe borandine; ev bajar, bajarê bavê Ferzende ye.

Keçka wezîr pê hesiya, ko du zarok hatine vî bajarî, seh kir ko ev zarok, ên ko avêtine avê... Kuncîlên şîn li xwe kirin û çû qesra ko Ferzende û Gulçîçek tê de ne.

Ji Ferzende re got: heyfa te, xortê delal, ko hespê te tu ne ye; divê tu herî, hespê qemerî ji xwe re bînî û lê siwar bî; encex minasibê te ye... Ferzende jê re got: pîrê, hespê qemerî li kî derê ye!

Pîrê got: lawo heke te qesda ewî kirî t'ê bibînî, ez jî nizanîm li ku derê ye, dibêjin di bajarê xerabe de ye.

Ferzende go: lazim ezê herim. Xweha wî jê re got: heke tu bi ya min diki, tu na rî, tu zaro ye, t'ê li çoline bimîrî, herî kû? Ferzende go: nabe, ezê herim! Ferzende derket û bi çolê de meşîya; qonaşa du roja çû, gelektî bû...

Nêrî ko zelamkî ixtiyar li ser devê rê sekiniye; şerbikekî avê pê re heye, giha cem kalo, xeyir hatin tê dan, kalo av dayê, û jê re got: ya xortê delal, t'ê herî kû? Ferzende jê re go: ezê herim hespê qemerî!

Kalo jê re got: lawê min, ya xortê delal, gelek peyayên weke te, çûne vî hespî û venegeriyane, tu ni karî bînî, vegere mala xwe. Go: na be; ezê herim.

Kalo nêrî ko ra tê na be, go: de ezê mesela hespî ji te re bêjim; go ev hesp di bajarê xerabe de ye, kesekî ni kare wî zêft bike, niha dinya navê rojê ye, germ e, niha li ber siha dîwarekî bilind e, çavê xwe bigir, ezê te li ber vî bajarê xerabe deynim, here ser serê dîwêr û xwe havêj ser piştî wîna, hespî tihne, ewê dihu bibe û bibeze, tu jê re bêje; ya heywanê delal, ji roja xulka te bûye, tu jibona min î, wê bisekine û t'ê bînî.

ne qediya ye

Wey la Mfiro, wey la Mfiro... hakimî, xweşmêro, biçûko, wezîro!..

O, lo Mfiro, minê digo, ev çî bû, çî cîriya, mi dî agir ketî mehela Meşîkîna, tora Mihelmiya; ezê rebenê Mîrê xwe me, ko min zani biwa bextê Mîrê min ev e, ezê biçûma civanê Mîrê xwê bi şev e. O, lo Mfiro; ew çî bû, çî qewimî; mi dî pozê keleha Mêrdînê, bi ser qesra mala Heclî Kermo de dihedimî; mîna qeymaxê miha, bi kubarî sibê re, li ser nanê genimê... Ezê, rebenê Mîrê xwe me; ko min zani biwa, bextê Mîrê min ev e; ezê biçûma civanê Mîrê xwe, bi şev e.

O, lo Mfiro; dilê min ê dîl, li dîn e, mi dî, sibehê Meleşê derdikevî, ser banê Birca Belek, li dora qesra Kevîr-Hewara şewitî dimeyîzîne; dinêrî ko mûm û fenerê dewletê, li dora qesra Kevîr-Hewara şewitî ne!...

Wey lo Mfiro, hesab li axê erda heye; li çadir û stwanê dewletê tu nî ne!.. Mi dî, Hezarê sê denga kîre gazî, digo: Meleşê, porkurê, nemayê; tu rabe, derkev, ser banê bircê, tu qebhetê giran bi çavê serê xwe bibînî.

Hay lo Mfiro, hay lo Mfiro; mi j' t'er ne go: O, lo Mfiro, tu wiha ne kî; tu ê serê kuçikê van M.... jê ne kî; tu Birca Belek xera ne kî; tu fermana me ji Stanbolê ranekî; tu miradê dost û dijminî li me ne kî.

Meleşê, derdikeve ser banê birca jorî, li dora qesra Kevîr-Hewara şewitî dimeyîzîne; dinêrî ko peyaktî di ser rîya Dêrîzbinê; xopan tê, dileyîzîne...

Mi dî, Meleşê sê denga kîre gazî; digo: Hezarê, Xwedê hebîna, tu rabî, miftê li sendûqa ezrûmê xîne, tu mîrata dîrbînê, ji sendûqê biderîne; ezê li ber çavê xwe deynim, ezê saxlûx û silûxê wî peyayî hilînim; binêrim ev peya ji mala kê ye? Hezarê radîbê, miftê li sendûqê ezrûmê dixîne; dorbînê jê distîne; dide destê Meleşê; li ber çavê xwe dafîne, dinêre li ser rîya xopana Dêrîzbinê, li wî peyayî dimeyî zîne...

Meleşê sê denga ban dikir: Hezarê, porkurê, nemayê; ew peyayê ko tu dibêjî; jê re dibêjin Çeçanê Nêsir e, gurê roja qewa me; roja tengiyê, hefadê xanim û xatûnan. di Birca Belek de, wan daim dihemîne...

Xwedê hebîna, tu rabî, ban melê kî, bila kaxezekê binivîse; tu ê bişînî pêşîya Çeçanê Nêsir, gurê roja qewamê, hefadê xanim û xatûna; bila li mûcîba wê kaxetê; kaxetke dî binivîse; bila li nav Koçeka û Bûbilana de, bilezîne; bila here cem mala Qaso axa, bila komek giran ji wê der bicivîne, bila xwe ji wê der berde xopana Çalê, cem mala Osmanê Eshed; bila ji wê der ji komek giran bicivîne? û ji wê der xwe berde qesra xopana Metîna, cem mala Elî Axa; Elî axa zor qehar e; bila li Meh-

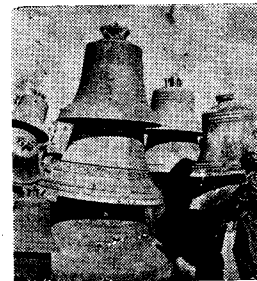
mûdkîya bike qêrênê; bila komek giran ji wê der ji bicivînin, qevkê ji esir pê ve, ji aliye qible-tê de, li eskerên dewletê biteqînin, belkî heyfa Smaîl Begê, kekê Helef begî; apê Terhî begî; ji van teresê romîya hilînin.

O, lo Mfiro ferman e; fermana serê Mîrê min giran e;

Mi dî, Smaîl begî, sê denga ban dikir Helef begî; Xwedê hebîna, m' j' t'er ne go tu ê wiha ne kî, tu rabî ban melê kî, bila kaxetkê binivîse, tu ê bidî destê xulê; bila berê xwe bide cem mala Haco Axa, bila komek giran ji wê der bicivîne, bila şevkê bêne Dêrîzbinî xopan mîvandari ne; a dinê gevê li qesra Kevîr-Hewara şewitî, li Birca Belek dawetî ne.

Bi çeplê wana bigirê, wan li sûka Qeyserîyan bigerîne, bila binêrin ji gewdan bê serî ne, û ji destan bê tilî ne, hemî kûçikan M.... serbikesin, aliye şexanî ne, dilê wan reş e, nava wan wek tenî ne, sed û adaniyê Xwedê li canê min keti be; ezê koka teresê wan M.... ji binî de, biqelînim.

Wêne

Naqûsên Ibadetgehên

Elemana naqûs û ceresên ibadetgehên erdên Ewropayê kom kirî bûn û dixwestin jê top û gulan çêkin. Xwedê ne bû yarê elemana, û naqûsên komkirî vedigerin ibadetgehên ko jê hati bûn hilanîn.

Cenê Qedîraye

Xelên payetxetê britanî ketine nav kûçê û kolanan û bi şadîmanî rojnamayên ko dawîya şerê Pesîfîkê elamîdîdî dixwînin. Japona jî, mîna elemana, bê gotînen kêr û zêde, xwe avêtine bextê Hevalbendan.

Tefsîra Quranê

49- Pêxemberê min... Li wan mêze bike, çawan ew derewan bi alf Xwedê ve didin; ji xwe ev gunehê wan, besî perîşaniya wan e.

50- Ma tu li 'wan na nêrf ko ji Tewrat û Inçlê parmend bûbûn û niho radibin û bi pûtên weke Cibî û Taxûtê baweriya xwe tînin û dibêjin: Riya kafiran ji ya bawermendan rastir e.

51- Xuda ji wan standiye, ew ketine laneta Xwedê. Ji bona mirovên ko ji rehmeta Xuda hatine qewirandin, tu ni karî arka-rekî peyda bikî.

52- Ma heke ew ji padişahî û dewlemendiya dinê parmend bûna, gelo wanê ji kesî re pûlek bidaya.

53- Ma çîre cuhî seba nîmeta ko Xuda ji xelkê re da, dilreş dibin û didexisin? Me ji malbata Ibrahîm re kitab û hikmet û padişahiyeke mezin da bû.

54- Hinên ji wan baweriya xwe bi bezma Muhemed anîne, lê hinên din rûyê xwe jê zivirandine agirê dojhê besî wan e.

55- Yên ko ayetên me inkar kirine û pê kafir bûne, emê wan bavêjin agirê dojhê, û her cara ko çermê wan bête sewitandin, emê çermê di wan jî nû ve şîna bikin, da ko ew lezeta agirî xweq tam bikin. Qudreta Xuda mezin e; Xuda zana û fêris e.

56- Lê yên ko bawermend bûne, û tiştên qenc pêk anîne, emê wan bigehînin buhustên têr av û kanî, û ew tê de her bîmînin û di wan buhuştan de, ji bona wan jinên paqij û delal wê peyda bibin û emê wan bigehînin sihên taze û honik.

57- Emrê Xuda ye, gava ji we re tişteki emanet dan, wî emanetî bidin xwediyê wî, û heke hon di nav xelkê de hikim dikin, hikma xwe li gora edaletê bikin. Ev emrên Xuda çiqas delal

Û hêja ne. Xuda bîna, bihiştîyar, û zana ye.

58- Gelf bawermendino... Ji Xuda, pêxember û mezinên di xwe re itaetê bikin, û heke we baweriya xwe bi Xuda û roja piştawiyê anîye, gava hon li ser mes'elekê li hev na yin, bi ya Xuda, û pêxemberê wî bikin, bi wî awayî hon digehin rastiyê û keyrê dibînin.

59- Ma tu wan na bînf ko zen dikirin heçko baweriya xwe bi kitêba ko ji te re û bi kitêben ko beriya te dahatine anî bûn; û niho radibin û dixwazin li gora hikmê Taxûtê bimesînin? Ji wan re hati bû emir kirin ko wan diwê Taxûtê inkar bikin, lê şeytan dixwaze ko ew ji riya rastiyê derkevin; jê dûr kevin, û riya xwe qaş bikin.

60- Gava ji wan re tete gotin: bikevin pey Qurana ko Xuda nazil kiriye û bidin pey pêxemberê Xwedê, tu dibîni ko minafiq rûyê xwe jî wê ronahiyê dizivîrin

û xwe jî wê baweriya pak bi gûnda dikişînin.

61- Ew, piştî ko mala xwe bi destê xwe xira dikin, radibin tén 'nik te û dibêjin: Qesda me lihevhatina mirovan bû û em tişteki ko xilafî emrê te ye na kin.

62- Xuda tiştên ko ew di dilê xwe de vedîşerînin pê dizane, guh me de wan, wan bi şîretan bigîdfîne û bi gotinên geş dil û gubê wan veke.

63- Ji şandina pêxemberan qesda me ew bû ko xelk jê re itaetê bikin. Heke yên ko gunehkar û ezabdarên nefsa xwe bûne, tén nik te û ji Xwedê efiw û toban dixwazin û dikevin bextê te û mehdera te heví dikin, wê bibînin ko Xuda efiw û toban dide wan, Xwedî piyar û mehrivan e.

64- Bi Xwedê, li ser tiştên ko ew li hev hatine, heta ko tu hikmê xwe ne di, ew pê qail na bin, ew baweriya xwe na yênin; lê piştî hikmê te, di dilê wan de, şik na mîne, û ew bi dil û ziman qail dibin, û dikevin bextê te.

65- Heke me ji wan re bigota: xwe bikujin an ji welatê xwe derkevin, hinekî wan wisa dikir lê heke wan li gora şîreta me bikirana, di heqê wan de çêtir dibû û baweriya wan pê zexm dibû.

66- Me ê ji wan re sewabên mezin bidaya.

67- Me ê wan bigihanda riya rastiyê.

68- Yên ko itaetî Xuda û pêxember dikin, hevalên nîmetgihayên Xuda ne, ew hevalê pêxemberan, bawermendan, şehîdan û qencîkera ne. Ew, çî hevalên delal û spehî ne.

69- Kerema Xuda wisa ye, û tiştên ko em dikin, Xuda bizane, bes e.

70- Gelf bawermendino... Xwe pêk bînin, çekên xwe hilgirin, heydan û heybeta xwe bidin neyêrên xwe û gava hon diçin pêşiya wan, kom bi kom an bi teway herin.

71- Yên ko bextreşî kirine û xwe ji şerî dane qaş, gava ji we ref mustbetek digehe dibêjin: Destkişandina me ji şerî, ji kerema Xuda ye, an ne, ji me re jî, belayek wê bigihîşt û em jî gehîdî bibûna;

72- Û gava hon dijmînen xwe dişikînin û talanê wan tînin û ji we re qencyekê digehe, ew dibêjin: her çend jî, di nav beyna me û wan de tu hevalîf nîne, xwezî em bi wan re bîmana, û ji talanê behreke mezin bistanda.

73- Yên ko jiyîna axiretê, ji heyna dinyayê çêtir digirin, divê di riya Xwedê de, dest bi şerî û kuştinê bikin; yên ko di Xwedê da tene kuştin û yên ko zora dijmînen xwe dibin, bila bizanin ko ji bona wan sewabeke mezin heye.

74- Ma çî li we qewimiye ko hon, ji bo xelasî û azakirina qelsenêr û jin û zaroyan, dest bi şerî û kuştinê na kin; ma hon na bihî-

MIRÊKA CIHANÊ

Bergehek ji mehema Mareşal Peten, di Parisê de. Peten gîha bû hela payega Mareşaliyê; û xelkê Frensî jê zehf hez dikirin, ew payedariya serfiraziya Ordîyên Frensîzî a 1914-1918-an bû. Di wî şerî de ew rabû destê elemanna gîrî û bê bexlî li welatê xwe kir û diwîya bû bête kuştin, lê her wekt gelek pîr e, ne hatiye mirandin; hela dawîya emrê xwe di hebsê de, wê bimîne.

Strana Kurdî

B Ê M A L Ê

Lawik ban dikirê keçikê, digo: bêmâl ez û tu ne; di wî welatê me de, bêmâl ez û tu ne; te ne mêr î, û mi ne jin e; tu rabe destê xwe bidê destê min e...

Emê, ji wî welatî birevine; ji xwe re herin welatekî din e; xelk û alemî ji dê û bavê min û te bipirsin e...

Wê bêjin çavê reş û belek, fro sê ro, xerîb ketine, li welatê xerîb û xurbetê; dinya û alemê, li serê min û te bicivine...

Wê bêjin, lawo, belao, hon ji kû ne? Wê gavê, emê bêjin, em xwişk û Brayê hev û tu ne, em ji ber zilm û zulemata dirka direvine; wê bêjin: şiklê we, mîna şiklê hevûdu qe na bine; wê gavê emê bêjin: gell xelk û alemine, bavê me yek in, diyên me dido ne.

Lawik ban dikirê; lê, lê keçikê; di ser min û te re, Rebê Alemê mezin e, di bînya min û te re, kar û berx û mî û bizin e; de rabe, destê xwe bidê destê min, taliya dinyayê mirin e.

Bejna Zirav, ji xwe re rûniştiye, li ber qesrê, dawa teqî dayê ber sitarê...

sin ko ew ji Xwedayê xwe re dia dikin û dibêjin: Yezdanê me, me ji wî bajarê ko rûniştîmanên wî zalim in derfîne û ji me re arkar û sermîyanekî bişîne, da ko em pê zora dijmînen xwe bibin.

75- Yên bawermend, di riya Xuda a rast de, û yên kafir di riya Taxûtê a xwar de dest bi şerî û kuştinê dikin. Gelf bawermendino... dirêjî bevalên şeytên bikin û bizanin ko hîlebaziya lîblîs kurt û sist e.

76- Ma tu li wan mêze na kl... yên ko berî ji wan re hati bû gotin: niho dev ji şerî û kuştinê berdîn û dest bi kirina nîmêjê û dana zekatê bikin; piştî gava ji wan re bi şerî û kuştinê hate emir kirin, hin ji wan rabûn û xelkê tirsandin, bi tirsê ko mirov pê ji Xuda ditirse an bi tirsê jê hej mezintir, û digotin: Xudayê me, tu çîma ji me re, emrî kuştinê didî, xwezî te bihiştî em li ser cih û nivînen xwe bi ecelê xwe bimirana. Bêje wan:

Lawik ban dikirê, lê, lê keçikê, mala bavê sewitiyê; de rabe ramisaneke bi mi dê, êvar e, dereng e, roka me ne ma, ketiye hikmê êvarê; heval û hogirê me; ji çola berê xwe dane malê!... Lê, lê bêmâlê, roka me ne ma, heya me yê çardeşevê, sewqa xwe dayê, welatê Kurdistanê, çol û çîya û dar û devî.

Lawik ban dikirê, digo: gell heval û hogirno, werin emê herin Şerîta Mihemedî, binêr dê Xelkê Delal, ji kê re dikeví.

Cigareyên Tamdar

Cigareyên çêtir û tamdar, yên Rejiya Libnan û Sûriyeyê ne. Jokey-Klub, Yekemîn, Befra, Tattî-Sert, Vircînya, Oriyen, Zodiyaq; ew cigareyên he hemî, ji tîtinê çêtir û paktir tene çêkirin. Piştî xwarinê cigareke baq, dilê cigarevxwaran vedike.

Gava dixwazin cigarekê vexwin, navên Jokey-Klub, Yekemîn-Birinçî, Befra, Tattî-Sert, Vircînya, Oriyen, Zodiyaq bînin bîra xwe û yek ji wan paketan, ji xwe re bibijêrin.

Mal û xweşiya dinya tişteki hindik û kêmayar e, ji bona bawermendên ko ji Xudayê xwe tirsîyar in heyna axiretê tişteki çêtir û spehîtir e, û bizanin ko ji xwe re tu neheqî na ye kirin.

77- Hon her kû derê ji bibin, di asegehên mezin de ji xwe veşêrin, mirin nîzîkî we dibê û hon dimirin. Gava qencyek digehe we bêjin : ew ji kerema Xwedê ye, û gava xirabiyek tê serê we bêjin ew jî ji wî ye; û tu, pêxemberê min, bêje: Her tişt ji Xuda ye, û her tişt bi emrê wî çêdibe. Ma ev çî miletek e ko mana gotinekê ji seh na ke, û pê birewer na be.

78- Her çî qencya ko digehe te ji kerema Xuda ye, û her çî xirabiya ko digehe te kedê nefsa te ye, ango Xuda bi wê belayê, te dicerîbine. Metu ji mirovan re bi pêxemberîtiyê şand, Xuda şahidê pêxemberîtiya te ye, û ev besî te ye.

Gerandina Dewletekê

2

Wezîrê paşrojmendiyê, serekê wezaretê paşrojmendiyê ye. Dewlemendkirina welatekî karekî gelek girane ye. Da ko pereyê mileteki xwedîqîmet bimîne, divê ev pere di welatên biyanî de jî, xwedîqîmet bibê. Xwedîqîmetbûna pere bi qudreta xwe a kirîne girêdayî ye.

Emê bêjin ko hikûmeteke kurdî hatiye danîn û pereyê kurdî diçe bazarên biyanî. Heke hatina Kurdistanê pir in û haş in, xelk bi vî pereyî jî kurda hûr û mûra, pez û dewaran, mexfûr û xalî-çan dikirin, her tiştê ko hewcedar in jê tînin, û bi vî awayî qedrê pereyê kurda tete girtin.

Lê, heke kurd, di welatê xwe de, xweş na xebitin, zad û xwarin, pez û dewar, hîrî û hevrûqim û zayeyên wan ên din kêmin, û xelk bi pereyên kurdî ni karin tişteki heja bikirin; qîmeta perê kêmin dibe û kurd bi xwe tiştên ko hewcedar in, ji welatên din, ni karin bînin ji ber ko, qîmeta pereyên wan hindike û ew kêmrêbet e. Heke wilo bû, di welatê de zîwarî û perîşanî destpê dibe.

Qîdret û qiweta mileteki, li gora xebata lebatên vî miletî ye. Heke hemşehriyên erdeki, bi tevayî û bi zêreki, li gora qeydeyên zanîn û mehrefetê dixebitin, û di hundirê welatê de, hatina erdê, hatina gund û bajarên, destgeh, karxane û febrîqan pir û başî in, ev mîlet di nav mîletên Cihanê ên din de dibe dewlemend û di nav nijadan de, xwedî qedir û rûmet.

Wezîrê karên civakî, serekê wezaretê xwe ye. Mîlet divê bixebite, divê saxlem be. Xaniyên xelkê, xaniyên gundî û xebatkeran, xaniyên hemî rûniştimanan, divên bi awakî çak bêne ava kirin. Mîrov na be ko xaniyan de rûnin, ko pencereyên wan nîne, dû û dûman, toz û ax, bîhnên genî tede ne. Ker û dewar, pez û golik nabin ko rast bi rast di tenişta xelkê malê de bixwin û vexwin, û tiştên mayî bikin.

Di Mala her gundiyeke de, divê ji geneve du mezal, hewşek û deh mêtir ji van mezalan dûr axûrê hebe. Heywan û însan na be ko, bi şev û bi ro tenişta hev de mîna hevala rûnin. Gava zarotên dinyayê, divê dîktorek vî zaroyî bibîne; ji bona dûrkirina nesaxiyan jê re, derziyek an dide lêxe.

Zaroya divê hero du car bi sabûnê bêne şuştin, cihê wan divên gelek paqij bin, mêş û kelmêş van aciz ne kin. Şîrê ko ji wan re tete dayî, divê bête kelandin.

Avrêjen xaniyan divê ji mala dûr bin, û çaleke wan l kûr hebe, gava di avrêjê de kes tune, texteyek divê bête dayên kulê avrêjê. Demên nexweşiyên giran de, xelk divê bikevin xestexanan; ango divê xestexaneyine haş bêne çêkirin; û ji bona nesaxiyêne biçûk, yên ko heke mirov bala xwe ne da, dibin nexweşiyêne dijwar, mîna êşa çavan, ta, bîrnîne biçûk, nexweşiya zaroyan dermanxaneyan tene vekirin.

Herweki, însan ne heywan e, û ne heq e ko ji t'aba miroveki, mirovine din kar bikin û peyayê ko dixebite dawî ji nanê tîst pêve nikare tişteki bixwe, nikare ji bona jin û zaroyên xwe ên nesax dîktor û dermana bîne, keç û kurên xwe bişîne xwendegahan, ji xwe re, û ji zar û zêçên xwe re, nikare cileki pakij û nû bikire, di feqîrî û perîşaniyê de bimîne, wezaretê civakî li van tiştan dinêre; û bernade ko tiştên wilo çêbibin, xelkê digihîne xweşiyê, nîzam û întizamê û wan berxurdar dike.

Her kesê ko dixebite, divê bikare mîna însanan bişî, di paqijî, rahetî, selametî û kamiraniyê de emrê xwe derbaz bike, qedrê wî bête girtin û kes bê sebebeke qanûnî, têkilî wî ne be.

Ev in karên heja ko pê karker û diwanên wezaretê civakî mijûl dibin, xelk bi şîret, qanûn û arîkariya di wê pêş ve dikevin. Bêşik, dewletê divê bixebite, lê xelq jî divê arîkariya wê bikin, dako di navbira mîlet û hikûmetê de tevkarîyeke çak hebe û pêşveçûn çêbibe. Wezîrê kevne û mehkeman, serekê wezaretê xwe ye. Herweki di nav xelkê de, doz û dehwa çêdibin, saffkirina van doz û dehwan, li gora qanûn û îsûlên danî, karê mehkeman e, û mehkeme bi tevayî girêdayî wezaretê kevne û mehkeman e.

Hakim an qadî, divên li gora qanûnên welatê, heqê xwediyê heq bînin cih, û bidinê, kes di welatê de, heqkênanandî ne mîne, her kes bige heqê xwe. Di pêşiya mehkeman de, biçûk û mezîn, feqîr û dewlemend, xurt û qels nîne. Bê qerara mehkemekê kes nikare bête eşandin.

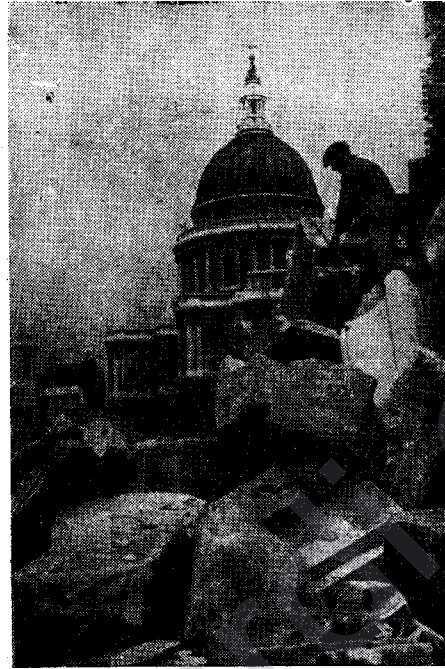
Bi qerara mehkemekê mirovê sûçdar, dikeve hebse û tete kuştin jî. Lê tu car cendirmeyek an polîsek li peyaki ni kare lêxe, an dijûnan lê bike. Ev ne heq û hedê tu kesî ye. Lê ji aliyê din gava polîs an cendirmeyek neheqî kir, mirov dikare gazînda jê bike, di heqê wî de, dehwayek rake.

Her tişt bi îsûl û qanûn e, bi îsûl û qanûn tete meşandin. Te divê qedrê memûrên dewletê bigirî, wan jî divê qedrê te bigirin. Mezinahiya kesî li ser kesî nîne. Wextê zor û zorkerî ji mêj ve horî ye.

Ji yê ko xwedî heq e, xurtir kes nîne, lê heke tu dixwazî bi dara zorê bigehî heqê xwe, heye ko heqê xwe wînda dikî. Bîndestîya qanûn û nîzaman bike û ko te wîla kir bizane ko şah û pa-dişah jî te ne xurtir in.

Kevnezan

PÊJINÊN DINYAYÊ

Ser qediyayê; hoste û qesirbendên inglîz, dest bi selahîndina avahiyên bombexistî kirine; di payetextê Brîtanya Mezîn de, der nîzingî Ibadetgeha St. Paul, x'bateke zor û bi şewq, pêş ve diçe; xelk dixwazin bajarên xwe bi awakî, ji yê berî hej çêtir û çelengtir ava bikin. Bi qîşaq bextiyar in ew peyayên ko ji bona mîletê xwe dixebitin.

Xebatkerên denîmerkî ji bona balafirvanên inglîzî payedarîyek danîne, li ser vî kevîrî hatîge nivîsandin; ji bona xelastî û serbestîya welatê me, em şîkirdarî Xwedê ne. Ji peravên İngîlistanê 'balafirvanên brîtanî çek û sîleh, şîr û zencîr, bombe û mîtralîyoz anîne ji me re, da ko em bikarin, welatê xwe, erdê kal û kalîkên xwe, ji destê neyaran, ji destê zalîm û zedaran xelas bikin, wan balafirvanan canê xwe dane, heta ko em aza û serbest bibin; ew îro di erdê welatê me de, hatine veşartin; Xwedê rûh û gîyanê wan şa bike.

Di Rangûnê de, eskerên brîtanî, şabûniya xwe elam didin. Cenga japonan qediyaye, japon bêmeccal ketine erdê, û di pêşiya cihawê de, dergêhên sîh û aştîyê, azahî û serbestiyê vebûne.